

۱۶ زندگی ایران جامه‌ها

تکمیلی

رنگ در رنگ

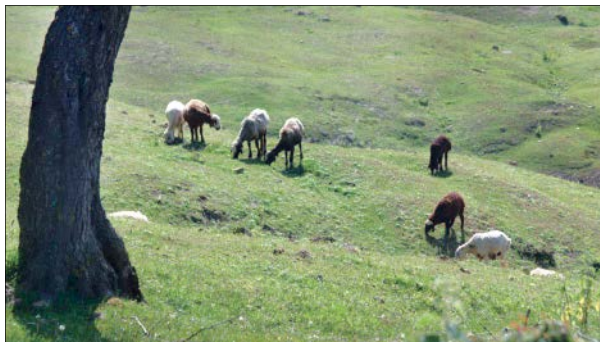
لباس زنان ترکمن به طرز عجیبی چشم‌نواز است و در لحظه اول زیبایی‌اش به چشم می‌آید. لباس‌های بلند با رنگ‌ها مختلف و روسری‌های که شهرتش زیانزد است. پیراهن‌های بلند که نامشان کونیک است؛ بلند و ساده، البته جایی خوانده ام که برای مهمانی و جشن‌ها زنان از کونیک زیباتر که در حاشیه‌آستین‌ها و بخش‌های دیگر آن تزییناتی دارد، استفاده می‌کنند. شلوارهای زنان ترکمن که به بالاق مشهور است دارای کمر و میان ساق آن به نسبت دیگر شلوارهای سنتی زنان ایرانی تاحدی گشادتر است.

اما زیباترین بخش لباس زنان ترکمن روسری‌های رنگارنگ آنهاست. روسری‌هایی که رنگ‌ها و طرح‌های آن در تمام نقاط ایران زبازند است. این روسری‌ها که در میان زنان ترکمن به چارقد مشهور است، دارای طرح و بافت‌های متعددی است و به طور کلی به شکل مربع و اصولاً از جنس ابریشم نازک است. نکته جالب این‌که زنان ترکمن براساس رسم خویش چانه خود را از دیگران می‌پوشانند و یکی از دلایلی که چارقد‌های بزرگ استفاده می‌کنند همین است که چانه خود را با روسری پنهان کنند. در گذشته حتی گردی کامل صورت خود را نیز با چارقد می‌پوشاندند. اما نکته ظریفی را از نوع پوشش چارقد از زبان یکی از زنان زیباروی ترکمن می‌شنوم و آن این‌که زنان مثال زیر چارقد خود از انق (الانقی) استفاده می‌کنند که حلقه تزیینی روی سر و زیر چارقد است. دختران مجرد ترکمن تا زمانی که ازدواج نکنند از انق (الانقی) استفاده نمی‌کنند. مردان ترکمن اما لباس‌های ساده و گاهی سنتی خود را بر تن دارند. گویی در گذشته مردان نیز با لباس سنتی دیده می‌شدند. لباسی که شامل دون که همان بالاپوششان بوده و شلوارهای سنتی و کلاه‌های مشهور ترکمن، اما امروزه کمتر این پوشش در این شهر بین مردان رایج است، شاید هم من سعادت دیدن این لباس زیبا را از دست دادم.

ناملموس‌هایی از زنجان که لایق ثبت ملی شدند

شاید شما هم مثل ما تا به حال درباره سفالگری و تنورسازی گلایر، پخت دویمج و بازی کولنگ آغاجی چیزی نشنیده باشید، اما بهتر است بدانید این اسامی‌ای که نام بردیم به‌تازگی به‌عنوان چهار اثر میراث ناملموس استان زنجان در فهرست آثار ملی کشورمان به ثبت رسیده‌اند.

پنجشنبه‌های ایرانگردی

هر هفته یک گوشه از ایران زیبا

هوا حسابی گرم شده و حتما از همین اول تابستان مقاصد تکراری دریا و سواحل شمالی را نشانه گرفته‌اید ولی اگر با ایرانگردر ما همراه شوید یک مقصد جدید، زیبا، سرسبز و البته گوارا و خنک در همان خطه شمال را تجربه می‌کنید

فاطمه فراهانی

ایران

زمانی که تصمیم گرفتم کوله‌به دوش بروم سمت گلستان، ابتدا فکر نمی‌کردم قرار است وارد محیطی بی‌نهایت عجیب و زیبا بشوم که برای روزها و شاید ماه‌ها، حالم را به غایت عالی نگه دارد. باز هم قطار انتخاب من بود. شاید آدم‌های قرن جدید به سرعت، عادت کرده‌اند، اما من هنوز نتوانستم خود را با این سرعت تطبیق دهم. برای همین ترجیح می‌دهم در آزادانه‌ترین انتخاب زندگی‌ام، با آرام‌ترین سرعت ممکن حرکت کنم. سفر با قطار یادم می‌دهد در این دنیای مدرن عبور باشم و در آغوش این آرامش، به مقصد فکر کنم و لذت رسیدن را مزه مزه کنم. می‌توانم نشسته یا در حال استراحت، درحالی که ریتم آهنگین برخورد چرخ‌های آهنین واگن قطار با ریل آهنی و سنگ‌ها را می‌شنوم، به سقف خیره شوم و با خود تکرار کنم، چقدر دنیا می‌توانست وسط این سرعت سرسام‌آور شب‌ها و روزها و ماشین‌ها و آدم‌ها، آرام و لذتبخش باشد.

تابستان در گلستان

وارد گرگان می‌شویم؛ شهری که قبل‌تر آن را دیده بودم؛ سال‌های دور... برای همین دلم می‌خواست دوباره راهی این خطه شمالی کشورمان شوم تا به میزبانمان برسیم، پیاده‌راه می‌افتیم و تا به خودمان بپیایم در ابتدای مسیر بندر ترکمن هستیم. یکی از هم‌راهان نقشه گوشی تلفن همراهش را چک می‌کند و می‌گوید: «پیاده حدود هفت، هشت ساعتی راه است، می‌توانیم بخشی از راه را پیاده برویم و هر جا خسته شدیم سوار ماشین شویم.» پیاده به سمت غرب گرگان راه می‌افتیم، پس از طی شاید حدود ده کیلومتر و کلافگی از گرما و پیاده‌روی طولانی، خود را به جاده رسانده و تا اسکله بندر ترکمن مسیر را سواره طی می‌کنیم.

برهوت زیبای بندر ترکمن

اولین بار است که وارد بندر ترکمن می‌شوم. تصورم از شمال همیشه یک دریای شلوغ و کثیف بود، به همراه رنگ سبزی که تمامی ندارد. اما بندر ترکمن با تمام تعاریفم از شمال فرق دارد؛ از لباس‌های بلند و رنگارنگ و زیبای زنان ترکمنش بگیر تا ساحلی که برعکس تمام ساحل‌های شمال ایران شنی نیست و مانند یک کویر خشک، در کنار دریا جا خوش کرده است؛ ساحل و دریایی متفاوت؛ ترک‌های زمین‌کنار اسکله بندر ترکمن، می‌گوید اینجا با تمام حاشیه‌های دریای خزر متفاوت است.

سهم ما از این همه زیبایی، می‌شود قدری دراز کشیدن و استراحت در ساحل تا نیرویی بگیریم و خود را به میوندشت برسانیم. می‌شود با تاکسی به شهر برویم، اما مینی‌بوس کندتر است و کند بودن وسیله برای من عاشق طبیعت اهمیت زیادی دارد، چرا که می‌شود طعم شیرین طبیعت را ذره ذره چشید و لذت برد.

تصوراتم لحظه به لحظه تغییر می‌کند

میوندشت هم مانند گرگان، سبز و آرام است. میزبان مهربانمان به دنبلمان آمده و همراهش به مقصد و اقامتگاهی که برایمان در نظر گرفته می‌رویم. (میزبان، مالک اقامتگاهی است که زرو می‌کنیم، آنها معمولا و مخصوصا اگر بدانند تنها باید با اقامتگاهشان در مسیر صعب‌العبوری باشد، خودشان به استقبال‌تان آمده و تا محل اقامت همراهی‌تان می‌کنند.)

پس از آن برهوتی که در اسکله بندر ترکمن دیدیم، تصور می‌کنم مقصدمان هم باید جایی خشک و بی‌آب و علف باشد و احتمالا نهایت زیبایی که بینیم کویری زیبا در میان کوه‌ها خواهد بود، اما رفته رفته

این خبر را مدیرکل میراث فرهنگی استان زنجان اعلام کرده و در توضیح بیشتر گفته: این چهار اثر شامل فنون و مهارت سفالگری روستای گلایر، فنون و مهارت تنورسازی روستای گلایر، فنون و مهارت پخت غذای آیینی دویمج و بازی کولونگ آغاجی می‌شود.

ده چناشک روستایی است در مینودشت، جایی متفاوت‌تر از هر تجربه‌ای که تاکنون داشته‌اید

پوشش گیاهی در حال تغییر است تا دوباره شوکه‌ام کند و ذهنیاتم را دودکند و به هوا بفرستد. کوه‌ها، پشت به پشت هم، یکی‌یکی ظاهر می‌شوند و درختان سرسبز روپیده بر دامنه‌شان و گاه سرک کشیده در دل صخره‌ها، به ما سلام می‌دهند. دره‌ها و رودها هم نمایان می‌شوند، هر چند کاملاً متفاوت از چیزی که از شمال ایران در ذهن داشتیم. زیبایی این منطقه وصف‌ناپذیر است و رفته رفته افسونگر می‌شود، دلمان می‌خواهد کمی توقف کنیم و مگر می‌شود که از این سرزمین روایی سریع گذشت و رفت. بالای دره سبزی می‌ایستیم. سراسر زمین با درختان عجیبی که تاکنون در نقاط دیگر حاشیه دریای خزر ندیده‌ام، پوشیده شده. درختان کوتاه‌تر از درختان جنگلی مازندران و گیلان هستند و شاخه آنها ظریف‌تر و باریک‌تر و برگ‌هایشان پهن‌تر و روشن‌تر. تراکم درختان به حدی نیست که زمین دیده نشود و به حدی هم نیست که نام آنجا را داشت گذاشت. رنگ درختان تیره‌تر است و تنه‌شان، بزرگ‌تر و نونمندتر...

واینکه ده چناشک

از روستاهایی با نام‌های جالب ازجمله ترسه، چمانی پایین، چمانی وسط و چمانی بالا عبور می‌کنیم و مقصد اصلی جلوی چشم‌انمان سبز

به گفته یحیی رحمتی، اعضای کمیته ثبت سازمان میراث فرهنگی ناملموس کشورمان بعد از پذیرش هنر سفالگری زنان روستای گلایر در این فهرست، قرار گذاشتند که از قدیمی‌ترین سفالگر این روستا یعنی ننه‌سء خانم تقدیر کنند؛ باشد که این هنر بومی و سنتی در این منطقه پابرجا بماند. / جام جم

می‌شود؛ مقصدی که قرار است پنج روز آنجا اتراق کنیم؛ ده چناشک. در نگاه اول، زمین‌های کشاورزی و نشاکاری شده بیشتر به چشم می‌آید، اما کم‌کم می‌توان فهمید که این اراضی سبز و چشم‌نواز، فقط بخش کوچکی از زیبایی‌های روستاست. ده چناشک در میان دره سبزی آرام گرفته و رودی در میانه آن جاری است که روستا را به دو قسم می‌کند. هوا کاملاً با اقلیم کوهستانی روستا تطبیق دارد؛ خنک و مطبوع؛ یعنی جان می‌دهد برای گذران این روزهای گرم تابستانی.

اتاقی روبه بهشت

به اتاقی که میزبان در اقامتگاه برایمان در نظر گرفته، می‌رویم؛ اتاقی با تراسی رو به دشت و کوه‌های سرسبز که حسی عجیب، رویایی و آرامش بخش را در وجود آدمی به غلیان درمی‌آورد. باور کردنی نیست که قرار است پنج روز با این تصویر روایی از خواب بیدار شد و خود را در آغوش خورشید و طبیعت رها دید.

اولین صبح، از ذوق لذت بیشتر از این طبیعت دلنواز، ساعت ۶ از رختخواب جدا شده و راهی دشت و کوه می‌شویم. آن‌سوتر اهالی روستا هم دسته‌دسته راهی اراضی‌شان می‌شوند. از میاب مزارع گندم و دانه‌های روغن کلزا به بلندی می‌رسیم. زیر سایه درختی دراز می‌کشیم و به طبیعت بی‌نظیر پیش‌رویمان خیره می‌شویم. اینجا هیچ نوع آلودگی حتی از نوع تصویری صوتی‌اش وجود ندارد. صوتش، و زمین دل‌انگیز پرندگان و جیرجیرک‌هاست و تصاویرش، مزارع طلایی گندم و کلزا و شالیزارهای سبز.

مشامتان نوازش می‌شود

اینجا حتی مشامت نوازش می‌شود و تنها بویی که در جانت می‌نشیند، بوی تازگی، شالی و خاک و سبزی است، باید چشم‌ها را بست و فقط استشمام کرد تا جانی تازه یافت. ده چناشک را در گذشته دور تصور کردم؛ زمانی که به‌گفته میزبانمان مردم روستا در دامنه کوه روبه‌روی زندگی می‌کردند. آن زمان اینجا درست زیر پای من، از درختان انبوه پوشیده بوده؛ درختان چنار بلندی که روستا را احاطه کرده بودند و حیواناتی که در میان این چنارهایی خبر از آینده برای خود به ناز و خرامان جست و خیزو زندگی می‌کردند. شاید اصلا درختان چناری وجود نداشته و به قول دهیار روستا، ده چناشک را عده‌ای که از منطقه‌ای به نام چناران به اینجا نقل مکان کرده بودند، ایجاد کردند. چشمانم را باز می‌کنم و می‌اندیشم که آیا فرزندان ما و نسل‌های بعدتر هم به

طراح:بیژن گورانی

جدول شماره ۵۴۲۱

جدول عادی

افقی:۱) هنرمند دوربین به دست-

خوبی‌ها و نیگی‌ها - سمت راست
۲) نخستین انسانی که در ماه پیاده شد- زندگی کن ۳) حرف همراهی- تاج- شهری در گیلان ۴) کتیبه باستانی استان کرمانشاه- کهنه و فرسوده ۵) گوشت را به آن کشیده و کباب کنید- اهل مرو- سهل‌انگاری ۶) نوعی انگور- هنر هفتم- دیوار بلند ۷) جالب‌توجه- شهری در شهرستان کاشان- دنباله‌رو سوزن ۸) شانه به سر- خالفاکار- محکم و استوار ۹) بانگ چوپان - امتداد - محفظه کتاب در کتابخانه ۱۰) میان برنامه تلویزیونی- نوعی شیشه مقاوم در برابر گرما - مهد تمدن معماری و موسیقی جهان ۱۱) به طور امانت- سازی زهی- نوعی پارچه پشمی ضخیم ۱۲) محکمه باطنی- کامل نشده ۱۳) دستور کار- خباز- دشمن سرسخت ۱۴) سوسن زرد - مدافع نام‌آشنای تیم ملی والیبال کشورمان ۱۵) شادمانی- پدر و مادرها - از هفت سین.

عمودی:۱) انگور عرب - بی‌بندوبار - صفحه نقاشی ۲) جلال و شکوه - بندری در یوشهر- پلیدی ۳) خاندان- منجمد - آسیاب آشیزخانه ۴) ششم - بز نهبادر- نیاک شرعی ۵) موزون - شیوع یک بیماری که قابلیت سرایت دارد ۶) مهرخوده- سال ۳۶۵ روزه- هدیه دادن ۷) از توابع مثلثاتی - نوعی پارچه نخ‌ی ظریف - درخت انگور ۸) کوچک‌ترین ذره- اشیای عتیقه- زنبور عسل ۹) تکرار حرفی- مسابقه پایانی- زلزله دریایی ۱۰) نقاب - کامیاب - از الفبای یونانی ۱۱) نيزار - نوعی هواپیمای

حل جدول عادی شماره ۵۴۲۰

	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	ا	ح	ا	ط	و	ف	ر	ا	خ	ا	ن	ا	ن	ا	ق
۲	ا	ر	ه	ا	د	ا	ق	ا	ی	م	ی	ب	ا	ن	ک
۳	س	ا	ر	ق	ی	ه	ا	ی	م	ن	ج	ر	ز	ج	ر
۴	ا	ج	ا	ق	و	ا	ق	ا	ف	و	ا	م	ج	ر	ج
۵	ن	ک	ه	ی	ر	ا	ب	ر	ا	ف	ی	ا	ل	ا	ل
۶	د	ن	ر	ف	ا	ر	خ	ی	ا	ی	ن	ر	س	ی	ی
۷	ا	س	ی	م	ا	ب	ا	ی	ر	ل	ی	ر	ک	ج	ک
۸	ا	س	ی	ی	م	ج	خ	ج	د	د	و	ا	و	ا	ا
۹	ل	پ	د	م	ی	ا	ر	ا	ر	ج	ه	ا	ر	ا	ا
۱۰	ا	د	ل	ع	ل	ی	ر	ک	ب	ی	ق	ق	ل	ق	ل
۱۱	پ	ی	ر	ی	ر	ت	ک	د	ی	خ	ر	د	ل	ج	ج
۱۲	ی	س	ی	ا	ت	ل	ت	ا	و	ا	و	ا	ر	ج	ا
۱۳	ا	ل	ی	ا	ز	ی	س	ی	ر	ر	ر	و	س	ا	ا
۱۴	ک	ر	ن	ر	ا	د	م	خ	ا	ن	ج	ا	ج	ا	ز
۱۵	و	د	ا	ب	ا	ش	ی	ن	ه	د	م	د	م	د	ی

حل جدول ویژه شماره ۵۴۲۰

	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	ن	ق	ا	م	ا	ت	ا	ش	ت	و	ر	م	ی	ن	ق
۲	ا	ب	ل	و	م	ف	و	ن	ت	ی	ن	ی	ش	ل	ا
۳	ا	ت	ا	ل	ا	د	م	ج	ت	م	ج	ت	ر	ج	ا
۴	ک	ک	ن	د	ر	و	ز	ی	ر	ی	ه	د	ه	د	ه
۵	ا	ا	ت	ا	ف	ا	د	ر	و	ر	م	ط	ب	ا	ا
۶	ر	ا	ج	ش	ی	ر	ش	ی	ر	ا	ب	ا	د	ه	ا
۷	ف	ب	ی	ه	ک	ا	ل	ی	ب	ر	ل	ا	ب	ا	ا
۸	ی	ا	ر	ا	ا	س	ی	و	ا	ن	ا	د	ا	ا	ا
۹	ک	ز	ب	ا	س	ت	ی	ن	ا	م	ن	م	ی	ا	ا
۱۰	و	ل	و	س	ن	ت	ا	د	ا	د	ا	ز	ی	ب	ا
۱۱	خ	ر	م	ب	ا	ب	ی	ا	ی	ر	س	ی	ل	ه	ه
۱۲	و	ا	و	د	د	ه	ن	و	ا	ر	و	ا	ر	م	ا
۱۳	ر	ک	ل	ا	م	ک	ه	ن	ا	ک	ه	م	ی	ش	ا
۱۴	د	ی	م	ه	ر	و	ی	ا	ی	م	ا	د	ر	م	ا
۱۵	ن	ل	ی	ا	ز	ی	د	ن	ش	ک	ی	ب	ا	ا	ا